

De kracht van sociaal werk

Sociaal werk vanuit veranderkundig perspectief

Collegereeks voorjaar 2018 (derde vernieuwde editie)

U bent:

- opgeleid aan een sociaal agogische beroepsopleiding / opleiding hogere sociale studies;
- werkzaam als sociaal werker in bijvoorbeeld jeugdzorg, wijkteam, gehandicaptenzorg, geestelijke gezondheidszorg, sector werk en inkomen;
- uitvoerend of beleidsmatig werkzaam in de sectoren zorg, welzijn en educatie;
- betrokken bij ingrijpende veranderingen, bijvoorbeeld de decentralisaties;
- als student of docent verbonden aan een (bachelor of master) opleiding hogere sociale studies.

U wilt:

- zich verdiepen in de grondslagen van sociaal werk;
- op de hoogte zijn van nieuwe benaderingen en theorieën over sociaal werk en veranderkunde;
- effectief bijgepraat worden over de impact van beleidsmatige en organisatorische veranderingen op uw werk;
- vormgeven aan uw verdere professionele en persoonlijke ontwikkeling.

Dan vormen de colleges in de reeks 'de kracht van sociaal werk' een unieke mogelijkheid en uitdaging om nieuwe kennis en ervaring op te doen.

In de studie jaren 2014 - 2015 en 2016 - 2017 gingen tientallen tevreden cursisten u voor!

Programma

Aanleiding

Sociaal werk heeft vanaf het begin van de 20^e eeuw een rijke traditie opgebouwd in Nederland: in benaderingswijzen en methodieken, als professie en in maatschappelijke opzicht. Met de ontwikkelingen in de samenleving verandert het sociaal werk steeds mee. Het is een werkveld dat flexibel en innovatief is. Wat steeds overeind blijft is het hart voor mensen die extra steun in de rug nodig hebben: soms korter, soms langer.

Ook momenteel verandert er opnieuw veel in het sociale domein. De samenleving verandert van een klassieke verzorgingsstaat in een maatschappij waar het nog meer dan vroeger op eigen kracht aankomt. De manier waarop we met elkaar omgaan verandert: op school, in de buurten, op het werk, in de zorg en hulpverlening. Budgetten voor zorg en welzijn worden minder en lokale overheden krijgen een veel grotere invloed op het sociaal werk. In alle sectoren moet intensiever worden samengewerkt om een afdoende antwoord te kunnen geven op bestaande behoeften.

Vanaf haar ontstaan wordt de kracht van sociaal werk bepaald door het maatschappelijk nut dat zij heeft en dat op haar beurt is geënt op methodische kwaliteit, theoretische onderbouwing en maatschappelijk-ethische verantwoording. Met alle veranderingen in de samenleving en in het sociaal werk zélf is het zinvol om de theorie en de praktijk van het sociaal werk grondig tegen het licht te houden.

De Kring Andragologie van de Universiteit van Amsterdam beoogt met de collegereeks *De kracht van Sociaal Werk* bij te dragen aan een diepgaande reflectie op de maatschappelijke, theoretische en normatief ethische grondslagen van het sociaal werk en zodoende, juist in deze turbulente actualiteit, te helpen het sociaal werk te versterken voor de nabije toekomst.

Doelen

De doelen van de collegereeks zijn:

- state-of-the-art kennis verwerven van sociaal werk met behulp van veranderkundige en andragologische benaderingen;
- theoretische verdieping in de grondslagen van sociaal werk;
- ethische reflectie op de nieuwe professionele werkelijkheid van sociaal werk;
- verhelderen van de rol van onderzoek in (de eigen praktijk van) het sociaal werk.

De reeks wordt georganiseerd door de Alumniking Andragologie van de Universiteit van Amsterdam. Zij werkt bij het realiseren van deze reeks samen met beroepsopleidingen en beroepsverenigingen.

Voor wie bedoeld?

De colleges zijn vooral bedoeld voor sociaal professionals die uitvoerend of beleidsmatig werkzaam zijn in de sectoren zorg, welzijn en educatie. Heeft u een sociaal agogische opleiding op HBO-niveau, of bent u een ver gevorderd student, docent, lid van een beroepsvereniging zoals BPSW en/of geregistreerd bij Registerplein (kwaliteitskeurmerk voor sociaal professionals), dan bent u van harte uitgenodigd! Er zijn PE-punten te verwerven met het volgen van de colleges.

Kies uw colleges

De collegereeks bestaat uit vijf colleges. Wanneer u alle colleges volgt ontvangt u 10% korting.

Opzet van de colleges

We bieden dit keer *'einde dag colleges'*: start eind van de middag en einde begin van de avond. Van 16.30 uur tot 20.00 uur. Een lichte avondmaaltijd is inbegrepen.

Bij elke bijeenkomst zijn er twee sprekers van naam die elkaar aanvullen en becommentariëren. De gebruikte werkvormen zorgen ervoor dat er een optimale wisselwerking ontstaat met de (lees: uw) praktijk.

De tijdsinvestering per college (dus zonder extra activiteiten) bedraagt ca. 6 uur per college (college, leeractiviteiten, literatuur).

De colleges

College	Dinsdag	Onderwerp	Sprekers
1	06-02-2018	Professionalisering, professionaliteit en samenleving	Dr. Lies Schilder Dr. Marcel Spierts
2.	06-03-2018	Sociaal werk, Superdiversiteit en (de relatie met) lokale gemeenschappen	Prof. dr. Dirk Geldof Dr. Jeroen Gradener
3.	27-03-2018	Sociaal Werk en Zelfregie in een veranderende complexe samenleving	Dr. Gerard Donkers Melissa Oomstee, CJG Haarlem
4.	17-04-2018	Wat werkt er in sociaal werk en hoe werkt dat dan? Hoe leert de sociaal werker?	Dr. Frans Spierings Drs. Sjef de Vries
5.	08-05-2018	Normatieve professionaliteit en sociale weerbaarheid	Prof. dr. Harry Kunneman Dr. Gert Schout

Certificering De Kring Andragologie reikt een certificaat uit na het met goed resultaat gevolgd hebben van (bijeenkomsten van) de cursus.

De reeks in vijf thema's, beknopte omschrijving van de colleges.

6 februari: Professionalisering, professionaliteit en samenleving
Marcel Spierts en Lies Schilder

Lies Schilder is algemeen directeur van de BPSW (Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk) en is in 2013 gepromoveerd op identiteitsversterking van maatschappelijk werkers door middel van leren op de werkvloer. Zij zal ingaan op de vraag hoe sociaal werkers hun - hybride - professionele identiteit kunnen versterken in de actualiteit van spanningsvolle transitie. Wat is de kern van hun missie en professionaliteit? Hoe kunnen sociaal werkers een evenwichtige identiteit opbouwen waarin missie en vak met elkaar in balans zijn? Wat vraagt dit van gemeenten en organisaties?

Marcel Spierts is onderzoeker en publicist en heeft meerdere boeken over sociaal werk op zijn naam staan. In zijn proefschrift 'De Stille Krachten van de verzorgingsstaat' gaat hij onder andere in op de vraag hoe sociale professionals als 'participatiepioniers' in het hart van de samenleving staan. En hoe zij hun professionaliteit, vakmanschap en ambachtelijkheid naar een hoger plan tillen. Deze benadering heeft directe betekenis voor de beroepsuitoefening en beroepsontwikkeling van sociaal werk in brede zin.

6 maart   **Sociaal werk, Superdiversiteit en (de relatie met) lokale gemeenschappen**
Dirk Geldof en Jeroen Gradener

Dirk Geldof is socioloog en docent aan de Universiteit Antwerpen en Karel de Grote Hogeschool in Antwerpen en Odisee in Gent. Hij zal ingaan op de uitdagingen van het sociaal werk in een superdiverse samenleving. Onze samenleving wordt superdivers, zeker in de steden. In steden als Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Brussel of Antwerpen, heeft een groot deel van de bevolking wortels in migratie. De cliëntenpopulatie is diverser geworden, en stilaan ook de hulpverlening. Waarom en hoe helpt het kader van superdiversiteit ons om die nieuwe werkelijkheid helder te zien én er krachtgericht mee om te gaan? Wat betekent dit voor sociaal werk en zorg in termen van nood aan interculturele competenties en divers-sensitieve zorg.

Jeroen Gradener is hoofddocent en senior onderzoeker aan de Hogeschool van Amsterdam. Hij heeft in binnen- en buitenland onderzoek gedaan naar de rol, legitimiteit en legitimatie van het opbouwwerk. Hij zal ingaan op vragen als "Wat zijn de bouwstenen van het beroep?", "Wat is het belang hiervan voor de lokale samenleving?", "Welke strategieën kan het opbouwwerk ontwikkelen om bewonersgroepen te ondersteunen bij het verwerven van actieve zeggenschap?". Geen betrokkenheid zonder zeggenschap!

27 maart   **Een driewerelden benadering van sociaal werk**
Gerard Donkers en Melissa Oomstee

Gerard Donkers is gepromoveerd op de methodiek van het maatschappelijk werk en heeft zich vervolgens als onderzoeker en docent verdiept in andere methodieken van sociaal werk en organisatieontwikkeling. Hij schreef o.a. 'Zelfregie terug in het Werk' en 'Veranderen in Meervoud'. De relevantie van de andragologische benadering voor sociaal werk legt hij onder meer in de verbinding van drie perspectieven in het denken over veranderen: het sociaal technologische, het persoonsgerichte en het maatschappijkritische. Alle drie hebben hun waarde en spelen een rol in een 'methodiek zonder keurslijf' waarmee beoogd wordt het zelfregulerend en zelforganiserend vermogen van burgers, cliënten, en professionals in het sociaal werk te vergroten.

Melissa Oomstee is jeugd- en gezinscoach bij het CJG Kennemerland. Zij werkte eerder onder andere in de jeugd-ggz en de jeugdbescherming en geeft nu vanuit een wijk-jeugdteam vorm aan de vernieuwde jeugdhulp. **Jeannet Buurman** is sociaal pedagoog en manager in datzelfde CJG. Zij draagt bij aan de ontwikkeling van een responsieve organisatie, gebaseerd op zelfregie van cliënten en medewerkers. Vanuit hun praktijk brengen zij relevante casuïstiek in, die vervolgens met behulp van de drie werelden benadering nader onderzocht zal worden.

17 april: **Wat werkt? Hoe leer je als professional en ontwikkel je vakmanschap?**
Sjef de Vries en Frans Spierings

Sjef de Vries is ruim dertig jaar opleider en methodiekontwikkelaar op het gebied van sociaal werk. Ook het sociaal werk moet bewijzen dat het effectief is. 'Evidence Based werken' lijkt garanties daarvoor te bieden. Maar is dat werkelijk zo? De invloed van 'effectieve' methoden op het resultaat lijkt echter klein. Ligt de kern en kracht van sociaal werk niet vooral elders dan in methoden? En met welke kennis en wetenschappelijke grond kan sociaal werk dan bouwen aan haar effectiviteit en legitimiteit?

Frans Spierings is lector bij Hogeschool Rotterdam op het gebied van Opgroeien in de Stad en programmadirecteur van Kenniscentrum Talentontwikkeling. Hij heeft veel publicaties op zijn naam staan en is actief in een groot aantal voor sociaal werk en opleidingen relevante netwerken. De professionele kennisbasis van de sociaal werker wordt gelegd in opleidingen sociaal werk. Daarna is een "inductieprogramma" nodig om sociaal werkers verder te ontwikkelen: van startbekwaam naar bekwaam, ervaren tot 'expert'. De sociale professional moet in en van de praktijk blijven leren de praktische professionele wijsheid te ontwikkelen die noodzakelijk is om professioneel te handelen in niet-standaardsituaties. Deze praktische professionele wijsheid wordt 'Socioprudentie' genoemd. Hoe kan deze ontwikkeld en/of benut worden? En wat is de verantwoordelijkheid van de sociale professional hierbij of hierin?

**8 mei: Normatieve professionaliteit
                     Harry Kunneman en Gert Schout**

Harry Kunneman was tot voor kort hoogleraar in de sociale filosofie aan de Universiteit voor Humanistiek, in het bijzonder de theorie en praktijk van normatieve professionalisering. Sociaal werk is bijna per definitie een normatief beroep. Hoe ga je daar mee om? Hoe leiden de keuzes van professionals tot werk dat deugt en goed doet? Staan professionals hier voldoende bij stil? Wat is daarvoor nodig?

Gert Schout is van huis uit sociaal psychiatrisch verpleegkundige en promoveerde in 2007 op een proefschrift over competentieontwikkeling in de openbare geestelijke gezondheidszorg (oggz). Op dit moment werkt hij als themaleider "Eigen kracht in de GGZ" bij de afdeling Metamedica van het VUmc in Amsterdam. Hij deed onderzoek naar Eigen Kracht conferenties in de oggz en later naar de inzet van deze conferenties bij het voorkomen van dwang in de (jeugd)ggz. Sociale veerkracht, dwangpreventie, zelforganisatie en de inbedding van normatieve professionals in normatieve praktijken, zijn onderwerpen in zijn onderzoek. In gesprek met en reactie op Harry Kunneman zal hij ingaan op o.a. de invloed van de praktijk met haar machtsverhoudingen en perverse prikkels op de normatieve professional.

Praktische zaken

Data: De bijeenkomsten vinden plaats op dinsdag 6 februari, 6 en 27 maart, 17 april en 8 mei 2018.

Tijd: van 16.30 - 20.00 uur.
Gezien het tijdstip wordt er voor een luxe broodmaaltijd gezorgd. Deze is bij de deelnameprijs inbegrepen.

Locatie: De colleges vinden plaats op de UvA Roeterseilandcampus, Nieuwe Achtergracht 166, 1018 WV Amsterdam. Lokaal wordt nog bekend gemaakt.

Prijs per college, inclusief maaltijd:

- € 110,-
- € 95,- voor leden van de Amsterdamse Universiteits Vereniging en begunstigers van de Kring Andragologie en voor leden van de BPSW, leden van de LVSC en/of geregistreerden bij Registerplein.
- € 50,- voor studenten.

De prijs voor vijf colleges, maaltijden inbegrepen:

- € 495,-
- € 427,50 voor leden van de Amsterdamse Universiteits Vereniging, begunstigers van de Kring Andragologie, leden van de BPSW, leden van de LVSC en/of geregistreerden bij Registerplein.
- € 250,- voor studenten (beperkt aantal plaatsen)

Inschrijven en eventueel lid worden:

U kunt zich inschrijven voor de colleges met deze link. Door voorafgaand aan de aanmelding voor de colleges lid of begunstiger van de Amsterdamse Universiteits-Vereniging te worden betaalt u de voordelige ledenprijs voor deze reeks. Aanmelding als lid van de AUV/Kring Andragologie kunt u door **[hier te klikken](#)**.

Betaling

Uitsluitend vooraf (minimaal 2 weken voor aanvang) op rekeningnummer NL 47 INGB 0005 683 762 van Kring Andragologie o.v.v. Social work 2018 en/of de data van de colleges en uw naam. U bent pas na ontvangst van uw betaling definitief ingeschreven voor de colleges. Mocht u onverhoopt verhinderd zijn dan kunt u uw betaling tot 14 dagen voor de start terugontvangen. Daarna is restitutie niet mogelijk. U kunt wel een vervanger sturen.

PE-punten/registratiepunten:

Ook deze keer is deze collegereeks geaccrediteerd bij Registerplein.

Meer informatie

Wilt u meer weten over deze uitdagende collegereeks? Meld u dan aan als belangstellende of geef u als deelnemer op.

U kunt voor vragen ook contact opnemen via andragologie@uva.nl

Organisatie

Deze collegereeks wordt georganiseerd door de alumnikring Andragologie van de Universiteit van Amsterdam.

Kring Andragologie
Universiteit van Amsterdam
Roeterseilandcampus, gebouw REC J/K
Valckenierstraat 65-67, kamer B.63
1018 XE Amsterdam
T: 020 5255880
E: andragologie@uva.nl
alumni.uva.nl/andragologie en andragologie.org
www.linkedin.com/in/KringAndragologieUvA

KRING ANDRAGOLOGIE
AMSTERDAMSE UNIVERSITEITS-VERENIGING